

PRAKTYCZNY PORADNIK DLA POLAKÓW W GRECJI

AMBASADA RP W REPUBLICE GRECKIEJ

**PRAKTYCZNY PORADNIK DLA OBYWATELI POLSKICH PRZYJEŹDŹAJĄCYCH DO PRACY NA
TERYTORIUM GRECJI**

Ateny, kwiecień 2017

Spis treści

1 .GRECJA. INFORMACJE PODSTAWOWE.....	3
2. WJAZD I POBYT NA TERYTORIUM GRECJI.....	4
3. POSZUKIWANIE PRACY	5
4. ŚWIADCZENIA SOCJALNE	6
5. SŁUŻBA ZDROWIA.....	7
6. SZKOLNICTWO.....	8
7. INFORMACJE DLA KIEROWCÓW I POSIADACZY SAMOCHODÓW.....	9
8. INFORMACJE O ZAGROŻENIACH (HANDEL LUDŹMI)	10
9. PRZYDATNE INFORMACJE I ADRESY.....	12
Ważne telefony:	12
10. ADRESY POLSKICH PRZEDSTAWICIELSTW DYPLOMATYCZNYCH I KONSULARNYCH	14

Niniejsze opracowanie jest jedynie materiałem informacyjnym i nie ma mocy prawnej. Wydział Konsularny Ambasady RP w Atenach nie ponosi odpowiedzialności za skutki decyzji i działań podjętych na podstawie poniższych informacji. Moc wiążącą posiadają jedynie greckie i unijne przepisy prawa.

1 .GRECJA. INFORMACJE PODSTAWOWE

Dane statystyczne

Nazwa oficjalna: Republika Grecka

Powierzchnia: 131 957 km²

Liczba ludności: 10.815.197(ostatni spis ludności w 2011r)

Klimat: śródziemnomorski

Zagrożenie katastrofami naturalnymi: trzęsienia ziemi

Data powstania państwa: 1821

Data wstąpienia do ONZ: 1952

Data wstąpienia do UE: 1981

Dostępność rynku pracy dla Polaków: od 1 maja 2006 r.

Język urzędowy: grecki

Największe miasta: Ateny wraz z Pireusem ok. 4,2 mln, Saloniki ok. 1 mln, Patras ok. 170.000 mieszkańców

Religia: prawosławie

Święta państwowe:

- 25 marca - rocznica wybuchu powstania antytureckiego,
- 28 października - rocznica przystąpienia do II WŚ.

Ustrój polityczny: republika parlamentarna

Podział administracyjny: 7 zdecentralizowanych jednostek administracyjnych, 13 regionów (województw), 325 jednostek samorządów lokalnych (miast) – od 01.01.2011r.

Waluta: euro (EUR)

Numer kierunkowy do Grecji: +30

Dostęp do Internetu: powszechny

Funkcjonowanie sieci komórkowych: sieci dostępne: WIND, VODAFON, COSMOTE

Stopa bezrobocia w Grecji w 2016r. wyniosła 23,2%. Zjawisko bezrobocia w Grecji jest o tyle niepokojące, że ok. 74% osób bezrobotnych pozostaje w tej sytuacji ponad rok. Bezrobocie wśród osób młodych do 26 roku życia wynosi ok. 50% (z czego wśród kobiet jest wyższe i wynosi ok. 55%).

2. WJAZD I POBYT NA TERYTORIUM GRECJI

Przepisy wjazdowe: ruch bezwizowy, strefa Schengen, przepisy unijne

Przepisy celne: przepisy unijne.

Przepisy dotyczące pobytu: przepisy unijne

Ograniczenia swobodnego przemieszczania się i pobytu mogą mieć miejsce jedynie w przypadkach zagrażających polityce bezpieczeństwa państwa i zdrowiu publicznemu. Zakaz wjazdu do Grecji pozostaje aktualny w stosunku do osób, które zostały wydalone na mocy decyzji sądowej. Wykreślenie z listy osób niepożądanych w Grecji może nastąpić jedynie na wniosek zainteresowanego (lub jego pełnomocnika prawnego), skierowany do greckiego Ministerstwa Porządku Publicznego.

Obywatele polscy korzystają z prawa do swobodnego przepływu osób w ramach UE. Dokumentem uprawniającym do bezwizowego wjazdu i pobytu (do 90 dni niezależnie od jego celu) jest ważny paszport lub dowód osobisty. Przed wyjazdem należy się upewnić, czy dokument jest w wystarczająco dobrym stanie technicznym i czy pozwala na stwierdzenie tożsamości.

Pobyt długoterminowy (nie turystyczny)

Zgodnie z przepisami UE pobyt powyżej 90 dni wymaga uzyskania pozwolenia (ADEIA DIAMONIS – Άδεια Διαμονής), które w rejonie Aten (ul. Petru Ralli 24, Tavros 17 778) i Salonik wydają Wydziały Policji ds. Cudzoziemców, a w pozostałych rejonach Grecji - wydziały bezpieczeństwa publicznego lokalnych komisariatów policji. W celu otrzymania pozwolenia na pobyt należy złożyć: wypełniony wniosek, ważny dokument tożsamości, 3 fotografie oraz (w zależności od celu pobytu): zaświadczenie pracodawcy o zatrudnieniu, potwierdzone w Państwowej Inspekcji Pracy (dla pracowników najemnych), zaświadczenie o prowadzeniu działalności gospodarczej (w przypadku samozatrudnienia), dokument potwierdzający pokrewieństwo z obywatelem UE (dla osób przybyłych w celu łączenia rodzin), zaświadczenie o zapisaniu się na studia, poświadczenie ubezpieczenia zdrowotnego oraz poświadczenie posiadania środków finansowych na okres pobytu (dla osób podejmujących studia).

Prawo swobodnego przemieszczania się i pobytu uzyskuje też członek rodziny obywatela UE, niezależnie od przynależności państwowej.

Potwierdzenie legalnego pobytu może zawierać klauzulę, uprawniającą do podjęcia pracy (nie wydaje się oddzielnego dokumentu, zezwalającego na podjęcie pracy).

Obywatele krajów UE będący w posiadaniu Adeia Diamonis, nabywają po pięciu latach legalnego pobytu prawo do pobytu stałego.

W Grecji nie ma obowiązku meldunkowego.

3. POSZUKIWANIE PRACY

Pełne otwarcie rynku pracy dla obywateli polskich nastąpiło z dniem 1 maja 2006 r. Sprawami związanymi z rynkiem pracy zajmuje się Grecka Organizacja Zatrudnienia - OAED <http://www.oaed.gr/>, odpowiadająca polskim urzędом pracy. Ponadto na rynku działają prywatne agencje pośrednictwa pracy, które powinny posiadać odpowiednią licencję wydawaną przez Ministerstwo Pracy, Ubezpieczeń i Solidarności Społecznej <http://www.ypakp.gr/>.

Zjawiskiem szeroko funkcjonującym jest tzw. „praca na czarno”. Należy bezwarunkowo we wstępnej rozmowie o pracę domagać się pisemnej umowy o pracę, a w przypadku niewywiązywania się pracodawcy z warunków umowy można wnieść skargę do Inspekcji Pracy (główna siedziba: Ateny 104 37, ul. Agisilaou 10, tel: 210 5289281 , 210 5289114 lub do greckiego Ministerstwa Pracy, Ubezpieczeń i Solidarności Społecznej.

Informacje dostępne w kilku językach nt. rynku pracy w Grecji:

<https://ec.europa.eu/eures/main.jsp?catId=2589&countryId=GR&acro=Imi&lang=pl®ionId=GR0&nuts2Code=&nuts3Code=®ionName=Poziom Krajowy>

4. ŚWIADCZENIA SOCJALNE

Grecja jest w trakcie głębokich reform społecznych i daleko idących cięć finansowych, co ma doprowadzić do ograniczenia wydatków na cele socjalne i społeczne, opłacane z budżetu. Do tej pory był to kraj o niezwykle rozbudowanym systemie świadczeń socjalnych. System pracowniczych świadczeń socjalnych administruje Ministerstwo Pracy, Ubezpieczeń i Solidarności Społecznej, a świadczenia opieki zdrowotnej i społecznej administruje Ministerstwo Zdrowia.

Od dnia 01.01.2017r. wszystkie kasy ubezpieczeń społecznych RG są skonsolidowane w jednej instytucji o nazwie Zjednoczone Kasy Ubezpieczeń Społecznych (EFKA). Największą Kasą Ubezpieczeniową osób zatrudnionych w strefie prywatnej (najemna siła robocza) jest IKA (Zakład Ubezpieczeń Społecznych). Osoby samozatrudniające się, posiadające własne przedsiębiorstwo, należą do Kasy Ubezpieczeniowej Przedstawicieli Wolnych Zawodów (O.A.E.E.), rolnicy należą do Kasy Ubezpieczeń Rolniczych (O.G.A.), urzędnicy sfery budżetowej należą do oddzielnej państwowej kasy ubezpieczeniowej. Oddzielne kasy branżowe mają pracownicy służby zdrowia (ETAA), marynarze i prawnicy.

Głównymi instytucjami polityki społecznej w Grecji są:

- **IKA** (Instytut Ubezpieczenia Społecznego) – odpowiada za całość składek i świadczeń dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę;
- **OAED** (Organizacja Zatrudnienia Siły Roboczej) – jednostka właściwa dla osób bezrobotnych (zasiłki dla bezrobotnych i zasiłki rodzinne).

Numerem identyfikacyjnym każdej osoby ubezpieczonej w Grecji jest nr AMKA (numer w Rejestrze Ubezpieczenia Społecznego). Jego posiadanie jest konieczne w kontaktach z grecką służbą zdrowia oraz instytucjami pomocy społecznej. Numer ten można wyrobić w biurach swojej kasy ubezpieczeniowej lub za pośrednictwem służby państwowej KEP („Centrum Obsługi Obywatela”), mającej biura praktycznie w każdej dzielnicy miasta lub gminy.

5. SŁUŻBA ZDROWIA

Zarówno publiczna, jak i prywatna służba zdrowia są powszechnie dostępne. Opieka zdrowotna w ramach narodowego systemu zdrowia jest na niskim poziomie, opieka nad osobami w stanie ciężkim wymaga wynajęcia i opłacenia tzw. „osobistej pielęgniarki”. Lista lekarzy i wszystkich zakładów państwowej opieki zdrowotnej (EOPYY) jest dostępna na stronie: www.eopyy.gov.gr. W nagłych przypadkach można bezpośrednio zgłosić się do właściwej placówki EOPYY. Centralny Urząd EOPYY (Ethnikos Organismos Parochis Ypiresion Ygeias), mieści się pod adresem: ul. Apostolou Pavlou 12, 15123 Marousi, tel: : +30 2108110916, +30 2108110918, +30 2108110925, +30 2108110919 www.eopyy.gov.gr.

Sieć aptek jest bardzo rozbudowana, czynne są w godzinach takich jak sklepy, apteki dyżurujące czynne są również w nocy i w dni wolne od pracy.

6. SZKOLNICTWO

Wszystkie dzieci w wieku od 6-15 lat podlegają obowiązkowi szkolnemu, który obejmuje szkolnictwo podstawowe (6 lat) oraz gimnazjalne (3 lata). Szkoły ponadgimnazjalne obejmują Licea Ogólne (3 lata) oraz Licea Zawodowe (2-3 lata). Większość szkół podstawowych i średnich to szkoły państwowe. Szkolnictwo wyższe obejmuje głównie wyższe uczelnie (AEI) oraz wyższe szkoły techniczne (TEI). Nabór kandydatów do szkół wyższych odbywa się na podstawie wyników z egzaminów ogólnogreckich.

Urząd o nazwie D.O.A.T.A.P. (<http://www.doatap.gr/en/index.php>) jest powołany w celu udzielania informacji na temat uznawania w Grecji dyplomów szkół wyższych, wydanych poza jej granicami.

W Atenach (dzielnica Holargos) ma swoją siedzibę szkoła polska.

Adres:

ul. Navarinou 19,

155- 62 Holargos Attikis

Tel. (+30) 210 6538204

www.atenyzs.pl

E-mail: sekretariat@atenyzs.pl

7. INFORMACJE DLA KIEROWCÓW I POSIADACZY SAMOCHODÓW

Polskie prawo jazdy uprawnia do prowadzenia pojazdu w Grecji i zachowuje ważność do daty określonej w dokumencie (nie dotyczy kierowców zawodowych, którzy mają obowiązek posiadania greckiego prawa jazdy, uprawniającego do kierowania określoną kategorią pojazdów). Obywatel polski mający stałe miejsce zamieszkania w Grecji może wymienić prawo jazdy na nowy, wspólnotowy egzemplarz. Warunkiem jest posiadanie numeru AFM (odpowiednik polskiego NIP). Wymiana jest bezpłatna i nie wiąże się z koniecznością ponownego zdawania egzaminów.

Kierujący pojazdem obowiązany jest mieć ze sobą dowód rejestracyjny pojazdu. W Grecji obowiązuje nakaz zapinania pasów bezpieczeństwa zarówno na przednich, jak i tylnych siedzeniach pojazdów. Rozmawianie przez telefon komórkowy podczas prowadzenia pojazdu jest zabronione. Na większości mandatów za standardowe wykroczenia jest zapis mówiący o 50% niższe mandatu, gdy zostanie on opłacony w ciągu 10 dni.

Ważne: Osoby przebywające w Grecji na stałe, mające nr AFM oraz potwierdzenie legalnego pobytu, nie mogą na terenie Grecji posiadać oraz kierować pojazdami na polskich numerach rejestracyjnych (kary grzywny przekraczają niekiedy wartość pojazdu - Ustawa 2960/2001, Art.137 §A1 z późniejszymi zmianami, zawartymi w Ustawie 3453/2006).

8. INFORMACJE O ZAGROŻENIACH (HANDEL LUDŹMI)

Zagrożenia związane z wyjazdem

Wyjazd za granicę może być doskonałą okazją do zarobienia pieniędzy czy zdobycia nowego doświadczenia zawodowego. Należy jednak pamiętać, że wyjazd za granicę w celu podjęcia pracy pociąga za sobą również zagrożenia. Jednym z nich jest przestępstwo handlu ludźmi.

Wobec szczególnego zagrożenia Grecji nielegalną imigracją, za nadzwyczaj poważne przestępstwo uznawane jest ułatwianie nielegalnego przekroczenia granicy, które jest zagrożone karą od 5 lat pozbawienia wolności oraz grzywną w wysokości od 10.000 euro za każdą nielegalnie przewożoną osobę.

Warunki zorganizowania bezpiecznego wyjazdu za granicę

Nie należy przyjmować ofert pracy od osób nowopoznanych, a wybierając ogłoszenia o pracę publikowane w prasie czy w Internecie należy zachować szczególną ostrożność.

Inne zagrożenie związane z wyjazdem to oszustwo przez pracodawcę: może się zdarzyć, że pracodawca nie wypłaci wynagrodzenia za wykonaną pracę, może zdarzyć się także, że warunki pracy, na które pracownik wyraził wcześniejszą ustną zgodę mogą się zmienić w trakcie wykonywania pracy.

Dlatego wybierając się za granicę, przestrzegaj kilku podstawowych zasad:

- Sprawdź, czy agencja zatrudnienia posiada certyfikat (www.kraz.praca.gov.pl);
- Nie korzystaj z ofert pracy zawierających jedynie numer telefonu;
- Nie spotykaj się z przedstawicielem agencji zatrudnienia poza biurem firmy (np. na dworcu, w kawiarni);
- Pamiętaj, że agencja zatrudnienia nie ma prawa do pobierania opłat za załatwienie pracy (z wyjątkiem opłat z tytułu dojazdu i powrotu osoby kierowanej, wydania wize, badań lekarskich i tłumaczenia dokumentów);
- Zawsze domagaj się umowy o pracę ;
- Weź ze sobą adres i numer telefonu najbliższego polskiego konsulatu w kraju, do którego jedziesz;
- Sprawdź, czy w kraju, do którego jedziesz, działa organizacja pozarządowa, która może udzielić Ci pomocy.
- Weź ze sobą kartę kredytową oraz rezerwową sumę pieniędzy pozwalającą na powrót do Polski w każdych okolicznościach;
- Zabierz ze sobą numery telefonów Poland Direct z kraju docelowego oraz telefon komórkowy z aktywnym roamingiem;

- Zostaw rodzinie lub zaufanej osobie plan podróży i - jeżeli jest to możliwe -adres lub numer telefonu, pod którym będziesz osiągalny. Przed wyjazdem ustal, jak często będziesz kontaktować się z rodziną.

Ponadto istotne informacje i wskazówki znajdziesz:

- w publikacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji pt. „Kompas podróżny. Poradnik dla wyjeżdżających za granicę w celu podjęcia pracy" (www.mswia.gov.pl/thb);
- w poradniku przygotowanym przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych pt. „Polak za granicą" (www.msz.gov.pl) - katalog pn. „Informacje konsularne";
- w krajach Unii Europejskiej działają lokalne punkty informacyjne przy władzach gmin, związkach zawodowych, organizacjach pozarządowych oraz ośrodkach polonijnych, w których otrzymasz niezbędną pomoc czy informacje np. o zasadach podjęcia pracy w danym kraju.

9. PRZYDATNE INFORMACJE I ADRESY

Urzędy pracują przeważnie w godz. 8.00-14.00 od poniedziałku do piątku (dotyczy to także banków).

Sklepy są zazwyczaj czynne do godz. 20.00 lub 21.00 (z przerwą w ciągu dnia między godziną 15.00 a 17.30) we wtorki, czwartki i piątki. W poniedziałki, środy i soboty handel kończy się w porze sjesty (ok. godz. 15.00).

W większości miast i ośrodków turystycznych w Grecji znajdują się biura Narodowej Organizacji Turystycznej (EOT: www.gnto.gov.gr, www.visitgreece.gr), gdzie udostępniane są bezpłatne informatory turystyczne, mapy, rozkłady jazdy pociągów, autobusów, promów. Centrala EOT znajduje się w Atenach przy ul. Tsocha 7, 115 21 Athens, tel. (+30) 210-87-07-000. Biuro informacji EOT ul. Dionisiou Areopagitou 18-20, 105 58 Athens tel. (+30) 210-331-03-92, (+30) 210-331-07-16; e-mail: info@gnto.gr; skargi: complaints@gnto.gr.

Ważne telefony:

- karetki pogotowia: 166,
- dyżurujące szpitale, apteki, lekarze: 14944,
- policja: 100,
- europejski nr dot. sytuacji nagłych: 112,
- straż pożarna: 199,
- informacje o środkach transportu miejskiego (bieżący rozkład jazdy, informacje o strajkach): 11185.
- ogólne informacje telefoniczne: 11888
- Policja turystyczna: 1571

Przydatne strony internetowe:

- www.visitgreece.gr (info dla turystów w szerokim zakresie)
- <http://ec.europa.eu> (strona Komisji Europejskiej o przepisach unijnych)

Dla osób, będących rezydentami w Grecji są organizowane kursy oraz egzaminy języka greckiego (więcej informacji na <http://www.gsae.edu.gr/en/>). Znajomość języków obcych ogranicza się w Grecji zazwyczaj do przeciętnej znajomości j. angielskiego.

Komunikacja miejska to autobusy, trolejbusy, metro i tramwaje. Łatwiej poruszać się komunikacją miejską niż samochodem. Ceny biletu normalnego np. w Atenach: 1,40 euro (ważny 90 minut na wszystkie środki transportu miejskiego), bilet dzienny na wszystkie środki transportu: 4,50 euro, bilet ważny 5 dni: 9,00 euro. Ceny te nie dotyczą przejazdów na lotnisko.

Osoby, które muszą przedstawić w urzędach greckich polskie dokumenty, potwierdzające kwalifikacje zawodowe (np. świadectwa, dyplomy, zaświadczenia), powinni zadbać o ich uprzednie potwierdzenie tzw. pieczęcią Haską „Apostille” w MSZ (Dział Legalizacji) w Warszawie. Podobnie większość greckich dokumentów urzędowych, które mają być przedstawiane w Polsce lub innym kraju UE, powinna być opatrzona pieczęcią Haską (Apostille).

Więcej informacji: http://www.ateny.msz.gov.pl/pl/informacje_konsularne/apostille/

Przed opuszczeniem Grecji na stałe należy dopełnić formalności związanych np. z umiejscowieniem ślubu w greckim USC, zawartego w tutejszym kościele, skompletować zaświadczenia o zatrudnieniu na terenie Grecji, odebrać potrzebną dokumentację medyczną, niezbędną do dalszego leczenia w kraju. Działania te wymagają osobistego stawiennictwa samego zainteresowanego (lub jego pełnomocnika prawnego).

W miejscach o dużym nasileniu ruchu turystycznego mamy do czynienia z zagrożeniem drobną przestępczością, w szczególności kradzieżami. Baczną uwagę należy zwracać zwłaszcza na dokumenty tożsamości.

10. ADRESY POLSKICH PRZEDSTAWICIELSTW DYPLMATYCZNYCH I KONSULARNYCH

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Greckiej

ul. Chrysanthemon 22, 154 52 Paleo Psychiko Attikis,

Tel.: (+30) 2106797700

Faks: (+30) 2106797711

http:www.ateny.msz.gov.pl

e-mail: ateny.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Wydział Konsularny Ambasady RP w Atenach (Konsulat)

ul. Kontoleonos 1,

154 52 Paleo Psychiko Attikis

Tel.: (+30) 2106771997/8,

Faks: (+30) 2106771996

Tylko w nagłych wypadkach (24h): (+30) 6936554629

http: http://www.ateny.msz.gov.pl/pl/informacje_konsularne/

e-mail: ateny.amb.wk@msz.gov.pl

Obowiązują zapisy na wizyty w konsulacie (www.e-konsulat.gov.pl)

Godziny przyjmowania interesantów :

poniedziałki, wtorki, czwartki, piątki: godz. 8.30 - 13.30

środy: godz. 13.30 - 18.30

Inne polskie placówki dyplomatyczne:

UWAGA: Konsulowie Honorowi NIE wykonują czynności paszportowych, prawnych oraz z zakresu stanu cywilnego.

Konsulat Honorowy RP w Salonikach

ul. Tsimiski 78,

546- 22 Saloniki

Tel.: (+30) 2310 288205

Faks: (+30) 2310 234153

Konsulat Honorowy RP w Heraklionie (Kreta)

ul. 1821 nr 39,

712- 01 Heraklion

Tel./ Faks: (+30) 2810 221786

Konsulat Honorowy RP w Pireusie

ul. Akti Miaouli 57,

185- 36 Pireus

Tel.: (+30) 2104292344

Faks: (+30) 210 4292345

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

ul. Skra 10, 155 62 Holargos, Ateny

Tel.: (+30) 210 6770248,

Faks: (+30) 210 6721952

E-mail: athens@trade.gov.pl

www.athens.trade.gov.pl